

**Podsumowanie obserwacji przebiegu egzaminów zewnętrznych
sesja egzaminacyjna 2018
- raport**

Funkcję obserwatorów w sesji egzaminacyjnej 2018, podobnie jak w latach ubiegłych, pełnili przedstawiciele różnych instytucji związanych z edukacją, którzy zostali upoważnieni przez Dyrektora OKE w Poznaniu.

W roku 2018 przeprowadzono 268 obserwacji egzaminu gimnazjalnego w trzech województwach Okręgu. W tabeli 1. przedstawiono liczbę planowanych oraz przeprowadzonych obserwacji w gimnazjach z podziałem na województwa i zakres egzaminu, a w tabeli 2. – liczbę obserwacji dodatkowo w podziale na języki obce nowożytnie.

Tabela 1. Planowane i przeprowadzone obserwacje egzaminu gimnazjalnego

Województwo	Planowane obserwacje						Przeprowadzone obserwacje						Liczba (%) szkół objętych obserwacjami*					
	GHH	GHP	GMP	GMM	GJONP	GJONR	GHH	GHP	GMP	GMM	GJONP	GJONR	GHH	GHP	GMP	GMM	GJONP	GJONR
lubuskie	9	9	7	10	5	1	9	11	5	8	5	1	9 (5,2)	11 (6,4)	5 (2,9)	8 (4,7)	5 (2,9)	1 (0,6)
wielkopolskie	35	34	38	36	26	22	28	29	32	34	22	19	28 (4,4)	29 (4,5)	32 (5,0)	34 (5,3)	22 (3,4)	19 (3,0)
zachodniopomorskie	15	16	21	17	17	15	11	11	11	13	10	9	11 (3,8)	11 (3,8)	11 (3,8)	13 (4,5)	10 (3,5)	9 (3,1)
	59	59	66	63	48	38	48	51	48	55	37	29	48 (4,4)	51 (4,6)	48 (4,4)	55 (5,0)	37 (3,4)	29 (2,6)

* procent szkół objętych obserwacjami obliczono w stosunku do wszystkich szkół w województwach (lubuskie – 172, wielkopolskie – 638, zachodniopomorskie – 289) i Okręgu (1099).

Tabela 2. Liczba obserwacji egzaminu gimnazjalnego z uwzględnieniem części językowej

Województwo	Język angielski				Język niemiecki			
	GAP*	Liczba (%) szkół objętych obserwacjami**	GAR	Liczba (%) szkół objętych obserwacjami	GNP	Liczba (%) szkół objętych obserwacjami	GNR	Liczba (%) szkół objętych obserwacjami
lubuskie	4	4 (2,4%)	1	1 (0,6%)	1	1 (0,6%)	-	-
wielkopolskie	15	15 (2,4%)	14	14 (2,3%)	7	7 (1,6%)	5	5 (2,6%)
zachodniopomorskie	7	7 (2,5%)	8	8 (3,0%)	3	3 (1,3%)	1	1 (0,6%)
	26	26 (2,4%)	23	23 (2,2%)	11	11 (1,3%)	6	6 (1,3%)

* GAP – język angielski (poziom podstawowy), GAR – język angielski (poziom rozszerzony), GNP – język niemiecki (poziom podstawowy), GNR – język niemiecki (poziom rozszerzony).

** procent szkół objętych obserwacjami obliczono w stosunku do wszystkich szkół w województwach, w których przeprowadzono egzamin z danego poziomu języka obcego nowożytnego (lubuskie: GAP – 164, GAR – 156, GNP – 154, GNR – 121; wielkopolskie GAP – 630, GAR – 613, GNP – 434, GNR – 190; zachodniopomorskie GAP – 281, GAR – 270, GNP – 230, GNR – 157).

W tabeli 3. przedstawiono liczbę obserwatorów, którzy przeprowadzili obserwacje egzaminu gimnazjalnego, w podziale na jednostki rekomendujące do pełnienia funkcji obserwatora.

Tabela 3. Jednostki, których pracownicy przeprowadzili obserwacje przebiegu egzaminu gimnazjalnego w sesji 2018

Województwo	Liczba obserwatorów*			
	Kuratorium oświaty	ODN/CDN/PODN	uczelnie/szkoły	JST
lubuskie	19	-	4	-
wielkopolskie	22	11	6	31
zachodniopomorskie	15	11	5	5
	56	22	15	36

*obserwator obserwował przebieg co najmniej jednej części egzaminu.

W roku 2018 przeprowadzono 111 obserwacji egzaminu maturalnego w trzech województwach Okręgu. W tabeli 4. przedstawiono liczbę planowanych oraz przeprowadzonych obserwacji w gimnazjach z podziałem na województwa i części egzaminu, a w tabeli 5. – liczbę obserwacji części ustnej w podziale na języki.

Tabela 4. Planowane i przeprowadzone obserwacje egzaminu maturalnego

Województwo	Planowane obserwacje		Przeprowadzone obserwacje		Liczba (%) szkół objętych obserwacjami*	
	część pisemna	część ustna	część pisemna	część ustna	część pisemna	część ustna
lubuskie	24	7	20	5	19 (11,5%)	5 (3,0%)
wielkopolskie	46	14	39	13	37 (6,9%)	13 (2,4%)
zachodniopomorskie	39	12	26	8	21 (7,4%)	8 (2,8%)
	109	33	85	26	77 (7,9%)	26 (2,7%)

* procent szkół objętych obserwacjami obliczono w stosunku do wszystkich szkół, w których przeprowadzono egzamin maturalny, w województwach (lubuskie – 165, wielkopolskie – 533, zachodniopomorskie – 282) i Okręgu (980).

Tabela 5. Liczba obserwacji części ustnej egzaminu maturalnego w podziale na języki

Województwo	Liczba obserwacji z uwzględnieniem części językowej					
	język polski	Liczba (%) szkół objętych obserwacjami*	język angielski	Liczba (%) szkół objętych obserwacjami**	język niemiecki	Liczba (%) szkół objętych obserwacjami***
lubuskie	3	3 (2,1%)	2	2 (1,4%)	-	-
wielkopolskie	3	3 (0,7%)	7	7 (1,5%)	3	3 (0,9%)
zachodniopomorskie	6	6 (2,3%)	2	2 (0,8%)	-	-
	12	12 (1,4%)	11	11 (1,3%)	3	3 (0,5%)

* procent szkół objętych obserwacjami obliczono w stosunku do wszystkich szkół, w których zdawany był język polski w części ustnej w województwach (lubuskie – 146, wielkopolskie – 461, zachodniopomorskie – 259) i Okręgu (866).

** procent szkół objętych obserwacjami obliczono w stosunku do wszystkich szkół, w których zdawany był język angielski w części ustnej w województwach (lubuskie – 140, wielkopolskie – 466, zachodniopomorskie – 255) i Okręgu (861).

*** procent szkół objętych obserwacjami obliczono w stosunku do wszystkich szkół, w których zdawany był język niemiecki w części ustnej w województwach (lubuskie – 133, wielkopolskie – 331, zachodniopomorskie – 198) i Okręgu (662).

W tabeli 6. podano liczbę obserwatorów, którzy przeprowadzili obserwacje egzaminu maturalnego, w podziale na jednostki rekomendujące do pełnienia funkcji obserwatora.

Tabela 6. Jednostki, których pracownicy przeprowadzili obserwacje przebiegu egzaminu maturalnego w sesji 2018

Województwo	Liczba zgłoszonych obserwatorów*			
	Kuratorium oświaty	ODN/CDN/PODN	uczelnie/ szkoły	JST
lubuskie	11	-	5	-
wielkopolskie	14	12	9	3
zachodniopomorskie	15	9	5	1
	40	21	19	4

* obserwator obserwował przebieg co najmniej jednej części egzaminu

Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie w roku 2018 przeprowadzony został w dwóch sesjach: sesji styczeń-luty oraz sesji czerwiec-lipiec. W tabeli 7. zestawiono dane dotyczące planowanych obserwacji w obydwóch sesjach, a w tabelach 8.-13. – przeprowadzonych obserwacji w podziale na sesje egzaminacyjne i części egzaminu.

Tabela 7. Planowane obserwacje w sesji styczeń-luty i czerwiec-lipiec

Województwo	sesja styczeń-luty		sesja czerwiec-lipiec	
	część pisemna	część praktyczna	część pisemna	część praktyczna
lubuskie	11	13	16	7
wielkopolskie	45	33	39	50
zachodniopomorskie	12	8	1	3
	68	54	56	60

Tabela 8. Przeprowadzone obserwacje – z podziałem na części egzaminu – sesja styczeń-luty

Województwo	Liczba obserwacji		Liczba (%) szkół objętych obserwacjami	
	część pisemna	część praktyczna	część pisemna*	część praktyczna**
lubuskie	8	8	8 (6,5%)	8 (7,3%)
wielkopolskie	37	24	36 (9,4%)	22 (6,3%)
zachodniopomorskie	7	1	7 (3,7%)	1 (0,6%)
	52	33	51 (7,2%)	31 (4,9%)

*procent ośrodków objętych obserwacjami obliczono w stosunku do wszystkich ośrodków w województwach (lubuskie – 123, wielkopolskie – 382, zachodniopomorskie – 189) i Okręgu, w których zaplanowano egzamin zawodowy w sesji styczeń-luty (694).

** procent ośrodków objętych obserwacjami obliczono w stosunku do wszystkich ośrodków w województwach (lubuskie – 110, wielkopolskie – 349, zachodniopomorskie – 168) i Okręgu, w których zaplanowano egzamin zawodowy w sesji styczeń-luty (627).

Tabela 9. Przeprowadzone obserwacje – z podziałem na części egzaminu – sesja czerwiec-lipiec

Województwo	Liczba obserwacji		Liczba (%) szkół objętych obserwacjami	
	część pisemna	część praktyczna	część pisemna*	część praktyczna**
lubuskie	12	3	11 (7,1%)	3 (2,2%)
wielkopolskie	25	25	23 (4,8%)	23 (5,2%)
zachodniopomorskie	1	3	1 (0,4%)	3 (1,3%)
	38	31	35 (3,9%)	29 (3,6%)

* procent ośrodków objętych obserwacjami obliczono w stosunku do wszystkich ośrodków w województwach (lubuskie – 156, wielkopolskie – 476, zachodniopomorskie – 256) i Okręgu, w których zaplanowano egzamin zawodowy w sesji czerwiec-lipiec (888).

** procent ośrodków objętych obserwacjami obliczono w stosunku do wszystkich ośrodków w województwach (lubuskie – 135, wielkopolskie – 441, zachodniopomorskie – 234) i Okręgu, w których zaplanowano egzamin zawodowy w sesji czerwiec-lipiec (810).

Tabela 10. Przeprowadzone obserwacje egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w części pisemnej – sesja styczeń-luty

Województwo	sesja styczeń-luty	
	liczba obserwacji	
	karty	elektroniczny
lubuskie	4	4
wielkopolskie	31	6
zachodniopomorskie	5	2
	40	12

Tabela 11. Przeprowadzone obserwacje egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w części pisemnej – sesja czerwiec-lipiec

Województwo	sesja czerwiec-lipiec	
	liczba obserwacji	
	karty	elektroniczny
lubuskie	8	4
wielkopolskie	21	4
zachodniopomorskie	1	-
	30	8

Tabela 12. Przeprowadzone obserwacje egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w części praktycznego w podziale na modele egzaminu – sesja styczeń-luty

Województwo	sesja styczeń-luty			
	liczba obserwacji			
	D	DK	W	WK
lubuskie	5	2	1	-
wielkopolskie	13	2	7	2
zachodniopomorskie	-	-	1	-
	18	4	9	2

Tabela 13. Przeprowadzone obserwacje egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w części praktycznego w podziale na modele egzaminu – sesja czerwiec-lipiec

Województwo	sesja czerwiec-lipiec			
	liczba obserwacji			
	D	DK	W	WK
lubuskie	3	-	-	-
wielkopolskie	11	1	9	4
zachodniopomorskie	-	-	3	
	14	1	12	4

W tabelach 14. i 15. przedstawiono liczbę obserwatorów, którzy przeprowadzili obserwacje egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, w podziale na jednostki rekomendujące do pełnienia funkcji obserwatora.

Tabela 14. Jednostki, których pracownicy przeprowadzili obserwacje przebiegu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w sesji 2018

Województwo	sesja styczeń-luty	
	Liczba zgłoszonych obserwatorów*	
	Kuratorium oświaty	uczelnie/ szkoły
lubuskie	13	-
wielkopolskie	35	6
zachodniopomorskie	7	-
	55	6

* obserwator obserwował przebieg co najmniej jednej części egzaminu.

Tabela 15. Jednostki, których pracownicy przeprowadzili obserwacje przebiegu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w sesji 2018

Województwo	sesja czerwiec-lipiec			
	Liczba zgłoszonych obserwatorów*			
	Kuratorium oświaty	ODN/CDN/PODN	uczelnie/ szkoły	JST
lubuskie	3	-	-	-
wielkopolskie	7	3	5	3
zachodniopomorskie	-	-	1	-
	10	3	6	3

* obserwator obserwował przebieg co najmniej jednej części egzaminu.

Podsumowanie przeprowadzonych obserwacji

Na podstawie przeprowadzonych obserwacji przebiegu egzaminów zewnętrznych (egzamin gimnazjalny, egzamin maturalny, egzamin zawodowy) można stwierdzić, że:

- w szkołach w których przeprowadzono obserwacje, materiały egzaminacyjne przechowywano w warunkach zapewniających ich ochronę przed nieuprawnionym ujawnieniem;
- sale, w których przeprowadzono egzaminy, spełniały warunki gwarantujące samodzielną pracę zdających;
- w większości szkół rozmieszczenie członków zespołu nadzorującego zapewniało nadzór nad pracą zdających (w 3 przypadkach: 1 – egzamin gimnazjalny, 2 – egzamin zawodowy, obserwatorzy zwrócili uwagę na niewłaściwe rozmieszczenie członków ZN w sali);
- w jednym przypadku (egzamin maturalny) obserwator zauważył, że do sali egzaminacyjnej dochodziły hałasy z zewnątrz (przesuwanych krzeseł z gór, dźwięk dzwonka szkolnego, odgłosy wiertarki).

Zdających poinformowano o:

- o zakazie wnoszenia do sali urządzeń telekomunikacyjnych i innych niedozwolonych przyborów (stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: 2 przypadki – egzamin zawodowy);
- obowiązku zapoznania się z instrukcją (stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: 1 przypadek – egzamin gimnazjalny);
- konieczności sprawdzenia kompletności zestawu egzaminacyjnego (stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: zawodowy – 1 przypadek, egzamin maturalny – 1 przypadek),
- sprawdzeniu poprawności numeru PESEL na naklejkach (nieprawidłowości w jednym przypadku),
- sposobie kodowania arkuszy (nieprawidłowości w jednym przypadku),
- zasadach oddawania arkuszy po zakończeniu pracy (2 przypadki – egzamin gimnazjalny, 2 przypadki – egzamin maturalny).

Obserwatorzy nie zgłosili uwag dotyczących egzaminu w zakresie:

- samodzielności pracy zdających (w jednym przypadku na egzaminie zawodowym unieważniono egzamin ucznia, który nie pracował samodzielnie);
- wnoszenia do sali urządzeń telekomunikacyjnych;
- pracy zespołu nadzorującego – członkowie zespołu nie udzielali wyjaśnień dotyczących zadań egzaminacyjnych, nie komentowali treści zadań, nie rozmawiali oraz nie wykonywali w czasie egzaminu innych czynności nie związanych z przeprowadzaniem egzaminem.

Obserwatorzy, zgłaszając uwagi, stwierdzili, że:

- przed wejściem do sali egzaminacyjnej nie umieszczono listy zdających (1 przypadek – egzamin gimnazjalny, 1 przypadek – egzamin maturalny, 2 przypadki – egzamin zawodowy),
- nie sprawdzono dokumentu tożsamości obserwatora (2 przypadki – egzamin gimnazjalny, 3 przypadki – egzamin maturalny),

- nie wniesiono arkuszy egzaminacyjnych do sali w obecności przedstawiciela zdających (2 przypadki – egzamin zawodowy),
- zespół nadzorujący nie poinformował o niepodpisaniu kart odpowiedzi (7 przypadków – egzamin zawodowy),
- niewykorzystane arkusze egzaminacyjne nie zostały zabezpieczone w kopercie (5 przypadków – egzamin zawodowy),
- nie wyjaśniono sposobu zaznaczania odpowiedzi i poprawiania błędów na karcie odpowiedzi (3 przypadki – egzamin zawodowy),
- nie wyznaczono 5 minut na sprawdzenie poprawności przeniesienia odpowiedzi na kartę odpowiedzi (5 przypadków – egzamin gimnazjalny),
- członkowie zespołu nadzorującego przy odbiorze prac nie sprawdzili kompletności prac (egzamin maturalny – 1 przypadek; egzamin gimnazjalny – 2 przypadki – w jednej z szkół dodatkowo nie sprawdzono również poprawności kodowania i naniesienia zaznaczeń na karcie odpowiedzi).

Opracowała:
Anna Sperling